

“Dzīvais pavasaris”!

“Dzīvais pavasaris” ir putnu vērošanas projekts skolēniem. Tas Eiropā norisinās jau devīto gadu. Tajā piedalīties ir pavisam vienkārši. Iemācies pazīt četras putnu sugas – dzeguzi, bezdelīgu, svīri un balto stārķi. Dodies laukā, vēro apkārtni un, kad ieraugi kādu no šiem putniem, atzīmē savu novērojumu interneta vietnē www.springalive.net. Kā to izdarīt? Atver interneta vietni, izvēlies Latvijas karodziņu un sadaļā “Pievienot novērojumu” ieraksti prasīto informāciju. Pēc tam Tu varēsi sekot līdzi, kad un kā citās Eiropas valstīs atgriežas šie putni un līdz ar tiem – pavasaris!

Reģistrējot savus putnu novērojumus, Tu ne tikai piedalīsies Eiropas lielākajā pavasara putnu vērošanas akcijā, bet arī palīdzēsi ornitologiem. Pateicoties Tev, mēs zināsim, kā gadu no gada mainās putnu atlidošanas datumi, un redzēsim, kā tos ietekmē dažādi faktori (piemēram, laikapstākļi). Piedaloties programmā, Tu pats varēsi sekot līdzi šīm pārmaiņām.

“Dzīvā pavasara” putni

Baltais stārķis

Baltie stārķi ir lieli putni ar garu kaklu un garām, sarkanām kājām. Galvas, kakla un ķermeņa baltā krāsa kontrastē ar melnajām spārnu spalvām, kam piemīt violets un zaļš spīdums. Abi dzimumi pēc izskata ir vienādi, tomēr tēviņi ir nedaudz lielāki. Jaunajiem putniem ir pelēks knābis un blāvi sarkanās kājas. Latvijā stārķi ierodas aprīlī, bet atpakaļ uz ziemošanas vietām Āfrikā dodas augustā un septembrī.

Bezdelīga

Bezdelīgas ir nelieli putni ar tumšu, zili mirdzošu muguru, sarkanbrūnu pieri un zodu, baltu vēderu un ļoti garu, šķeltu asti. Kad bezdelīga lido, tā var izskatīties pilnīgi melna – tad to visvieglāk atpazīt pēc garās aste un ātrā un šaudīgā lidojuma. Bezdelīgas var sajaukt ar mājas un krastu čurkstēm un svīrēm. Tev uzmanīgi jāvēro putnu izskats. Gan mājas, gan krastu čurkstes ir mazākas, ar īsākām un seklāk šķeltām astēm. Mājas čurkstei ir balta muguras lejasdaļa (bezdelīgai visa mugura tumša) un baltas, apspalvotas kājas (bezdelīgai – melnas, neapspalvotas). Krastu čurkstei mugura un krūtis ir smilšu brūnas, rīkle un kakla sāni balti. Svīres ir viscaur tumšas, druknākas, ar garākiem,

sirpjveidīgajiem spārniem. Svīres no bezdelīgām var atšķirt arī pēc lidojuma – svīres lidojot nekad nepieklauj spārnus ķermenim. Latvijā bezdelīgas var novērot no aprīļa līdz oktobrim. Rudenī tās migrē uz Āfriku, kur pavada visu ziemu.

Svīre

Svīres ir tumši brūnas, bet pret debesīm izskatās melnas. Tām ir gari sirpjveida spārni un īsa šķelta aste. Svarīgi paturēt prātā, ka svīres lidojumā nepieklauj spārnus ķermenim. Svīres ierodas Latvijā maijā, bet atpakaļ uz ziemošanas vietām dodas augustā–septembrī. Ziemu tās pavada Āfrikas

dienvidu daļā. Svīres visbiežāk sastopamas apdzīvotās vietās, kur tās ligzdo pažobelēs, ēku spraugās, putnu būrišos vai koku dobumos. Svīres nekad nenolaižas uz zemes – to ligzdas ir noslēptas jumtā, un svīres strauji laižas tajās iekšā un ārā. Šie putni nolaižas tikai tad, lai izdētu un perētu savas olas, un tas ilgst apmēram trīs nedēļas.

Dzeguze

Neuztraucies, ja Tev nav izdevies dzeguzi ieraudzīt, to izdarīt nav nemaz tik vienkārši. Tomēr, iespējams, Tev gadījies to dzirdēt dziedam. Dzeguzes balss ir nesajaucama kūkošana “ku-kū, ku-kū”. Ja Tev paveiksies novērot dzeguzi, Tu redzēsi baloža lieluma putnu ar pelēku muguru, tumši svīrtotu baltu vēderu un garu asti. Latvijā dzeguzes var novērot no aprīļa līdz vasaras beigām. Uz ziemošanas vietām mūsu dzeguzes sāk doties augustā, bet dažas aizkavējušās redzētas vēl oktobra sākumā.

